

Informační politika

Ing. Petr Očko, Ph.D.

Informační politika - pojmy

- Informační společnost
- Informační politika
- Informační ekonomika
- Informační sektor
- Informační gramotnost

Informační společnost

Viz též [Vlasák, 2001 nebo Slámová, 2007]:

- Přístup ekonomický – Machlup, Porat, Drucker atd. => informační ekonomika
- Přístup technologický – Shannon, Mansuda atd. => vliv ICT na společnost
- Přístup sociologický – Castells, Bauman, Bell atd. => nový společenský model
- Přístup historický – Mac Luhan, Toffler => role informací od pravěku po dnešek, megatrendy

Informační politika - pojem

Jedná se o problematiku, která se řeší na obecné úrovni i jako aplikace oblasti obchodování, šíření a výměny informací, zasahuje do politiky obecně, do ochrany životního prostředí, kultury apod.

Základní otázka, kterou řeší v této souvislosti vlády je:

- Jakou informační společnost chceme vytvořit?
- Jak druh organizace informací nejlépe této společnosti bude sloužit?
- Jaké regulace informací jsou v této společnosti nezbytné?

Informační politika - předmět

- Informační politika na nejvyšší úrovni: zákony, nařízení, směrnice které regulují tvorbu, zpracování, komunikaci a využití informací. Obvykle zahrnuje následující oblasti [Slámová, 2007]:
 - řízení vládních informačních zdrojů v teorii i praxi
 - telekomunikace a vysílání
 - politika mezinárodní komunikace
 - politika veřejného přístupu k informacím
 - informace, důvěrnost informací a soukromí
 - řízení používání počítačů a počítačová kriminalita
 - intelektuální vlastnictví
 - knihovnická a archivní politika
 - šíření vládních informací
 - eGovernment

Informační politika - oblasti

- ochrana informací:** regulace a mechanická kontrola informací a zveřejnění informací v oblasti veřejnosti a otevření trhu s informacemi
- informační trh:** zákony a nařízení které ochraňují vytváření informačního obsahu a umožňují jeho výměnu
- vysílání a telekomunikace:** veřejná politika která reguluje masmédiá a komunikaci, vyvažuje veřejné akomerční zájmy
- veřejný přístup k informacím:** politiky a nařízení které vytvářejí síť přístupu občanů k informacím a jejich jednání s vládou
- informační společnost a její infrastruktura:** nařízení veřejné politiky vedoucí k investicím do informační infrastruktury, široce definováno.

Informační politika - dopady

Přínosy

vs.

Rizika?

Informační politika - přínosy

Viz [Vlasák, 2001 nebo Slámová, 2007]:

- Zlepšení kvality života širším výběrem služeb i zábavy
- Podpora vzdělanosti a průběžné doplňování znalostí během praktického života
- Nové možnosti pro tvořivost
- Změna struktury pracovní síly
- Nové možnosti pro regiony (zvýšená dostupnost, lepší identita regionů a uplatnění kulturních tradic)
- Posud v respektování ekologických požadavků
- Transparentnější legislativa a administrativa blíž občanům
- Efektivnější řízení podniků a lepší obchodování (noví zákazníci, dodavatelé)
- Nové služby pro telekomunikace a nové trhy pro software
- Lepší řešení krizových situací a zlepšení stability a bezpečnosti v mimořádných situacích
- Podpora zdravotnických služeb
- Telepráce
- Umožnění laického využití ICT
- Distanční vzdělávání
- Hledání zaměstnání na dálku
- Ochrana a využívání kulturního dědictví
- Komunikace s veřejnou správou samosprávou

Informační politika - rizika

Viz [Vlasák, 2001 nebo Slámová, 2007]:

- Digital divide, frustrace ze zahlcení daty
- Malá mobilita dospělé populace (nízký poměr rekvalifikace)
- Nutnost permanentního vzdělávání (rychlý vývoj)
- Frustrace starší generace, strach ze ztráty zaměstnání
- Nutnost získat velmi brzy nové kompetence (ve spojení s ICT)
- Pocity odcizení (telepráce, zábava u počítače)
- Problémy spojené s elektronickým obchodem např. spamming, zneužití platebních karet, atd.
- Problém autorského práva a změna přístupu k informacím na internetu
- Problematika osobních dat a jejich ochrany, která se zvýšila globální dostupností těchto dat a hrozí větší zneužití - mezinárodní problém.

Informační gramotnost

Schopnost jednotlivce prostřednictvím dostupných informačních metod a technologií vyhledávat, zpracovávat, vyhodnocovat a využívat informace.

Informační gramotnost je zastřešujícím pojmem a skládá se z gramotnosti funkční a počítačové. Rozumí se jí schopnost rozeznat potřebu informace, umět ji vyhledat, vyhodnotit a efektivně využít.

Počítačová gramotnost: Schopnost a dovednost jednotlivce efektivně využívat informační a komunikační technologie.

Funkční gramotnost je odvozená od povahy vyhledávaných informací, která je obvykle dána charakterem profese. Liší se tudíž svou kvantitou i kvalitou (šíře informačních zdrojů apod.). Jiné informační potřeby má např. výzkumný pracovník v chemickém průmyslu, jiné manažer jakosti ve středně velké firmě. Funkční gramotnost se navíc skládá z literární, dokumentové, numerické a jazykové gramotnosti.

- Literární gramotnost - čtení s pochopením, interpretace textů, psaní seminárních prací, odborných textů, odborné vyjadřování a styl apod.
- Dokumentová gramotnost - práce s formuláři, práce s informačními zdroji, citace apod.
- Numerická gramotnost - práce s grafy, tvorba tabulek, výpočty apod.
- Jazyková gramotnost - schopnost použít cizí jazyk, zejména anglický, a stylistická stránka tvorby textů ve vlastním jazyce (jazyková kultura)

Informační gramotnost

Za hlavní překážky na cestě k co nejvyšší informační gramotnosti česká vláda považuje:

- nedostatečnou motivaci a nízké povědomí o možnostech ICT,
- obavu z prvních začátečnických kroků , z údajné složitosti a náročnosti,
- nízkou dostupnost ICT produktů (zejména počítačů) a služeb (zejména připojení k internetu), danou jejich relativně vysokou cenou vzhledem ke kupní síle obyvatel,
- omezenou dostupnost možností, jak informační gramotnost získat a udržet si ji.

Od roku 2003 do roku 2006 byl realizován SIPVZ - Státní informační politika ve vzdělávání s následujícími hlavními úkoly:

- informační gramotnost pedagogických pracovníků i žáků
- přístup k on-line a offline zdrojům
- Infrastruktura

Informační gramotnost a školství

INDOŠ: Projekt Internet do škol byl součástí vládních podpůrných opatření realizovaných v rámci první etapy programu Státní informační politiky ve vzdělávání (SIPVZ). Fungoval v letech 2001-2005 a zapojilo se do něj 3 620 škol vybraných Ministerstvem školství.

Vzhledem k tomu, že školy byly k internetu připojeny prostřednictvím vnitřní sítě, školního intranetu, měly k dispozici pouze omezené služby Internetu (www a elektronickou poštu), což jim znemožňovalo se účastnit mnoha projektů. Nemohly ani využít výukové materiály na Internetu. Rychlost připojení byla pouze 64 kbps na školu.

MŠMT zveřejnilo v roce 2008 plán na realizaci Koncepce rozvoje informačních a komunikačních technologií ve vzdělávání pro období 2009 -2013 „Škola pro 21.století“. Podle tohoto plánu by měly být v letech 2009 až 2013 uvolněny více než 3 mld. Kč na nákup počítačů, připojení, vzdělávání učitelů v oblasti internetových technologií a výuku informatiky.

Národní program počítačové gramotnosti (2003-2006) - CŽV

Pojetí eGovernmentu

e-Government - strategie a fungování, hlavní okruhy činnosti [Slámová, 2009]:

Podle OSN je to "Trvalá povinnost veřejné správy zlepšovat vztah mezi občany a veřejným sektorem poskytováním levných a efektivních služeb, informací a znalostí. praktická realizace toho nejlepšího, co může veřejná správa nabídnout."

„e-Government představuje transformaci vnitřních a vnějších vztahů veřejné správy pomocí informačních a komunikačních technologií s cílem optimalizovat interní procesy. Jejím cílem je pak rychlejší, spolehlivější a levnější poskytování služeb veřejné správy nejširší veřejnosti a zajištění větší otevřenosti veřejné správy ve vztahu ke svým uživatelům“.

Dalším cílem je také vymezení procesně-správního charakteru činnosti správních úřadů a jeho odrazu ve funkcích informačních systémů a zabezpečení fungování a předávání dat na základě stanovených práv a povinností stanovených příslušnými zákony. Pro správnou funkci e-governmentu je klíčová účelná elektronizace vnitřních agend ve veřejné správě, protože jedině ta umožní volbu lokality a volbu způsobu komunikace s veřejnou správou. Právě elektronizace vnitřních agend veřejné správy je tím nejsložitějším úkolem současného e-governmentu u nás i v zahraničí.

Pojetí eGovernmentu

Problematika e-governmentu se zabývá následujícími okruhy:

1. informační systémy veřejné správy (ISVS)
2. elektronická komunikace
3. ochrana osobních údajů, implementace biometrických údajů
4. elektronický podpis, elektronická značka
5. elektronická podání
6. dlouhodobé uchování elektronických dokumentů, konverze dokumentů
7. informační audit, bezpečnost a ochrana utajovaných informací
8. bezpečnost kompletního informačního systému
9. e-Commerce
10. elektronické veřejné zakázky

Viz dále.

Informační sektor

Fritz Machlup (1962) dospěl k následující klasifikaci podle typu znalostí:

1. praktické znalosti (vyplývající a používané při realizaci člověka v určité profesi, ať už orientované na manuální, intelektuální, obchodní či jinou formu činnosti),
2. intelektuální znalosti (uspokojující přirozené snahy a touhy člověka objevovat a dozvídat se),
3. znalost řečí a historie (uspokojující a stimulující seberealizaci člověka v zaměstnání i mimo ně),
4. duchovní znalosti (vedoucí k uspokojení touhy člověka po duchovním životě, včetně života náboženského),
5. nechtěné znalosti (které člověk nabývá jaksimimoděk, aniž by jich, jako často nepotřebných, dovedl účelově pozbývat).

Informační sektor

Marc Porat definoval tři základní kategorie, které rozdělují informační sektor podle hlavních druhů informačních aktivit:

- I. Primární informační sektor zahrnující všechny osoby pracující v organizacích, jejichž produkty a služby jsou výhradně informační, neboli jde o produkci informačních komodit s cílem jejich prodeje na informačních trzích.
- II. Sekundární informační sektor zahrnující pracovníky ve všech ostatních organizacích, které ve svých aktivitách alespoň zčásti uplatňují informační služby nebo informační produkty.
- III. Neinformační sektor, tedy organizace, které neuplatňují vůbec informační služby a informační produkty. Avšak tím, že zajišťuje obsluhu zařízení a také technický servis pro potřeby činností vyvíjených prvními dvěma kategoriemi, poskytuje pracovní příležitosti pro různé typy informačních povolání.

Informační sektor

Přidaná hodnota jednotlivých sektorů na HNP v USA, mil. USD
(Apte, Nath, 2004)

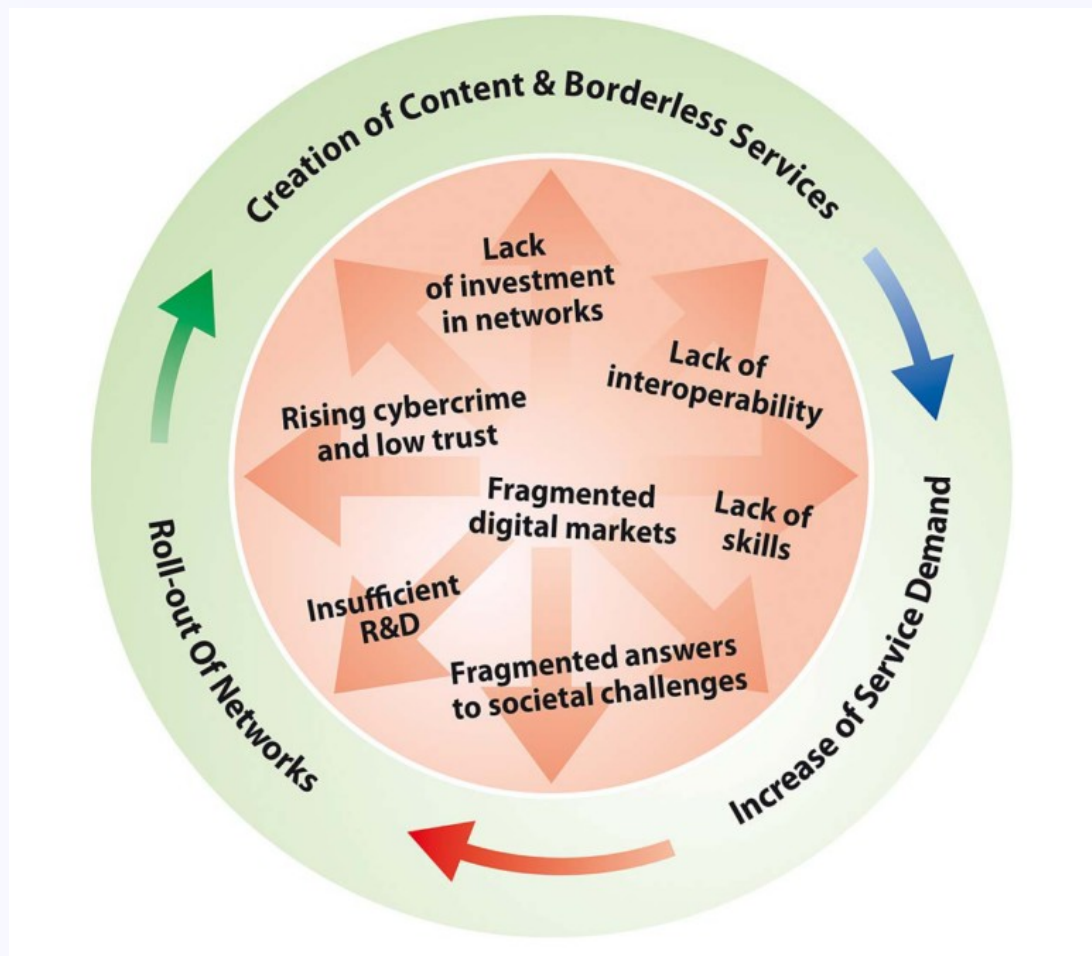
Sector	1967	1992	1997
Primary	200,025 (25.1%)	2,055,950 (33.0%)	2,940,121 (35.2%)
Secondary	168,073 (21.1%)	1,427,119 (22.9%)	2,317,419 (27.8%)
Information [Total value added]	368,098 (46.3%)	3,483,069 (55.9%)	5,257,540 (63.0%)
Non-information [Total value added]	427,290 (53.7%)	2,750,836 (44.1%)	3,088,106 (37.0%)
Total GNP	795,388 (100.0%)	6,233,905 (100.0%)	8,345,646 (100.0%)

Informační politika v EU

Východiska – hlavní evropské strategie:

- Lisabonský summit březen 2000
- Akční plán eEurope 2002
- Akční plán eEurope + 2003
- Kokova zpráva 2004
- Střednědobé hodnocení Lisabonu 2005
- Akční plán kandidátských zemí 2005
- Iniciativa EU i2010 2006
- Strategie Evropa 2020 2010
- Iniciativy EU: Digitální agenda... 2010

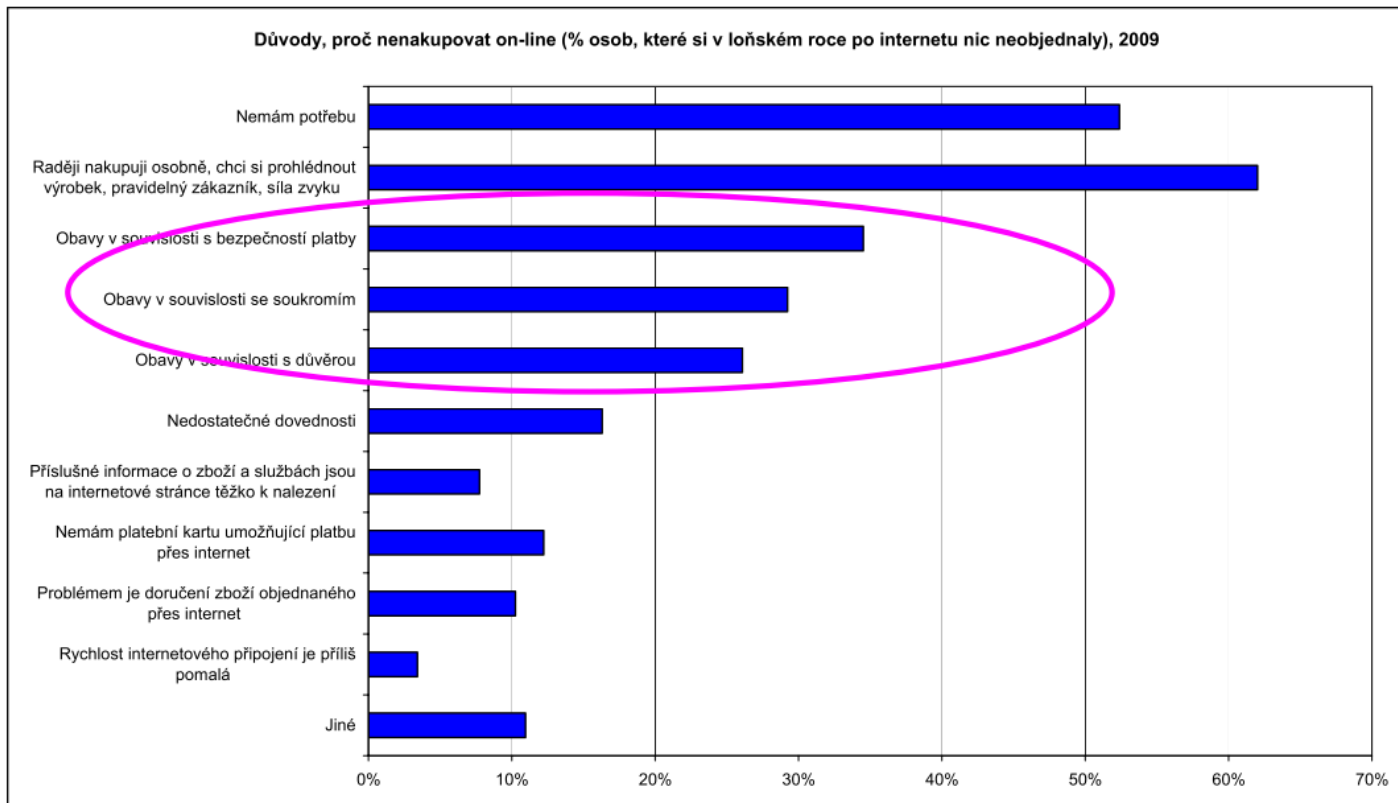
Iniciativa EU Digitální agenda

Digitální agenda: potenciál

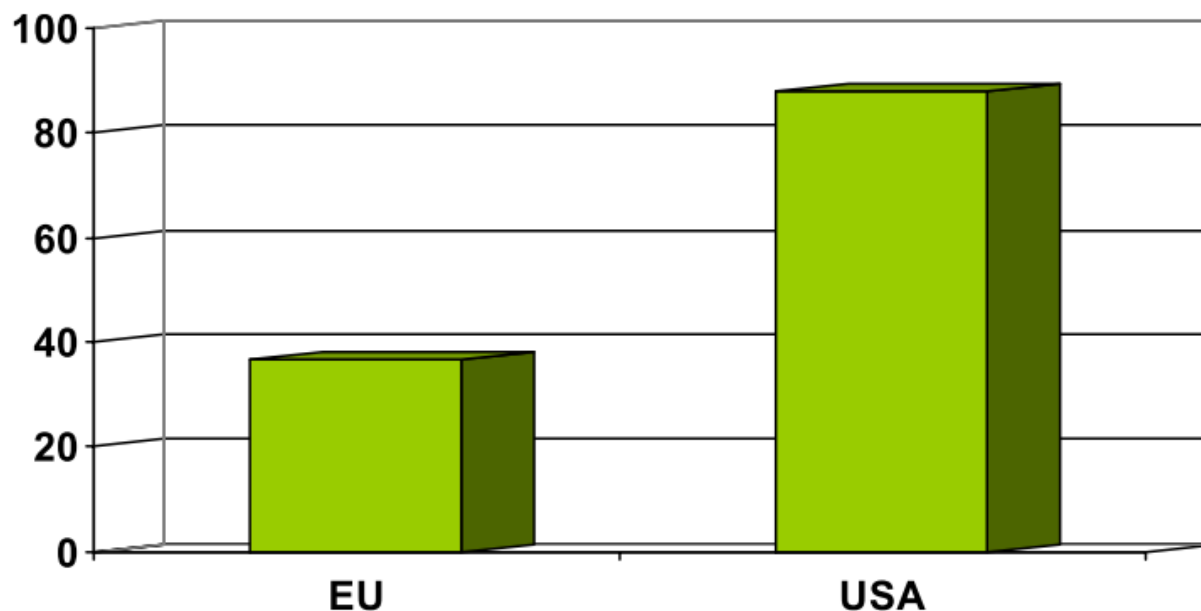
Odvětví ICT se 5 % přímo podílí na evropském HDP a jeho tržní hodnota představuje 660 miliard EUR ročně, avšak mnohem více přispívá k celkovému růstu produktivity (20 % přímo díky odvětví ICT a 30 % díky investicím v oblasti ICT).

Ale přesto mnoho občanů stále potenciál ICT nevyužívá...

Digitální agenda: potenciál

Obrázek 5: Celkové výdaje na výzkum a vývoj spojený s IKT v miliardách EUR (2007)

Zdroj: Eurostat a IPTS-SVS

Vzhledem k tomu, že IKT představují významný podíl celkové přidané hodnoty v odvětvích, kde je Evropa silná, jako je výroba automobilů (25 %) a domácích spotřebičů (41 %) nebo zdravotnictví a lékařství (33 %), nedostatek investic do výzkumu a vývoje spojeného s IKT ohrožuje celé evropské odvětví výroby a služeb.

Digitální agenda: 7 cílů I.

Nový jednotný trh, který přinese výhody digitálního věku

Občané by měli mít možnost využívat komerčních služeb a kulturního obsahu, aniž by byli omezeni hranicemi států. Avšak on-line trhy v EU jsou stále odděleny překážkami, které brání přístupu k celoevropským telekomunikačním službám a digitálním službám a obsahu. Ve Spojených státech se v současnosti stahuje čtyřikrát více hudby než v Evropě, která trpí nedostatkem legální nabídky a roztržitostí trhů. Komise hodlá otevřít přístup k zákonnému obsahu na síti tím, že zjednoduší platby za autorská práva, jejich správu a udělování mezinárodních licencí. Dalšími opatřeními jsou usnadnění elektronických plateb a elektronické fakturace a snadnější řešení sporů v elektronickém obchodu.

Zlepšení standardizace a interoperability v oblasti ICT

Aby lidé mohli tvořit, kombinovat a inovovat, potřebují otevřené a interoperabilní výrobky a služby ICT.

Zvýšení důvěry a bezpečnosti

Evropané nepřijmou technologii, které nedůvěřují – při používání on-line nástrojů se musí se cítit bezpečně. V případech počítačových útoků je proto nutné lépe koordinovat odpověď na evropské úrovni a zpřísnit pravidla ochrany osobních údajů. Lze zvážit i opatření, jež by provozovatelům internetových stránek ukládala informovat uživatele o tom, že se bezpečnost jejich osobní údajů ocitla v ohrožení.

Zvýšení přístupu Evropanů k rychlému a superrychlému internetu

Cílem pro rok 2020 je internet s rychlostí nejméně 30 Mb/s pro všechny evropské občany, přičemž polovina evropských domácností by měla mít internetové připojení s rychlostí nejméně 100 Mb/s. V současné době má pouze 1 % Evropanů rychlé internetové připojení na bázi optických vláken, přičemž v Japonsku se jedná o 12 % a v Jižní Koreji o 15 % (viz tabulka níže). Výrazný růst hospodářství je podmíněn existencí velmi rychlého internetu. Potřebujeme, aby se vytvářela nová pracovní místa a zvyšovala prosperita a aby občané měli přístup k obsahu a službám podle svého výběru. Komise bude mimo jiné zkoumat možnosti, jak přilákat investice do širokopásmového přenosu pomocí mechanismů úvěrového posílení, a poskytne pokyny k tomu, jak podpořit investice do sítí z optických vláken.

Iniciativa EU Digitální agenda

Podpora špičkového výzkumu a inovací v ICT

Evropa musí více investovat do výzkumu a vývoje a zajistit, že nejlepší návrhy se dostanou na trh. Cílem programu je mimo jiné získání soukromých investic za pomoci prostředků z Evropského regionálního fondu a navýšení prostředků EU na výzkum, aby mohla Evropa držet krok se svými konkurenty, nebo je dokonce i předstihnout. Investice EU do výzkumu spojeného s ICT jsou méně než poloviční ve srovnání s investicemi ve Spojených státech (v roce 2007 to bylo 37 miliard eur v EU oproti 88 miliardami eur v USA).

Počítačová gramotnost a služby dostupné on-line posílí postavení Evropanů

Více než polovina Evropanů (250 milionů) používá internet každý den, ale dalších 30 % obyvatel internet nikdy nepoužilo. Všichni lidé, ať mladí či staří, bez ohledu na společenské postavení, mají právo na znalosti a dovednosti, které jim umožní začlenit se do digitálního věku, protože komerční, veřejné, sociální a zdravotní služby, vzdělávání a politický život se stále více přesouvají na internet.

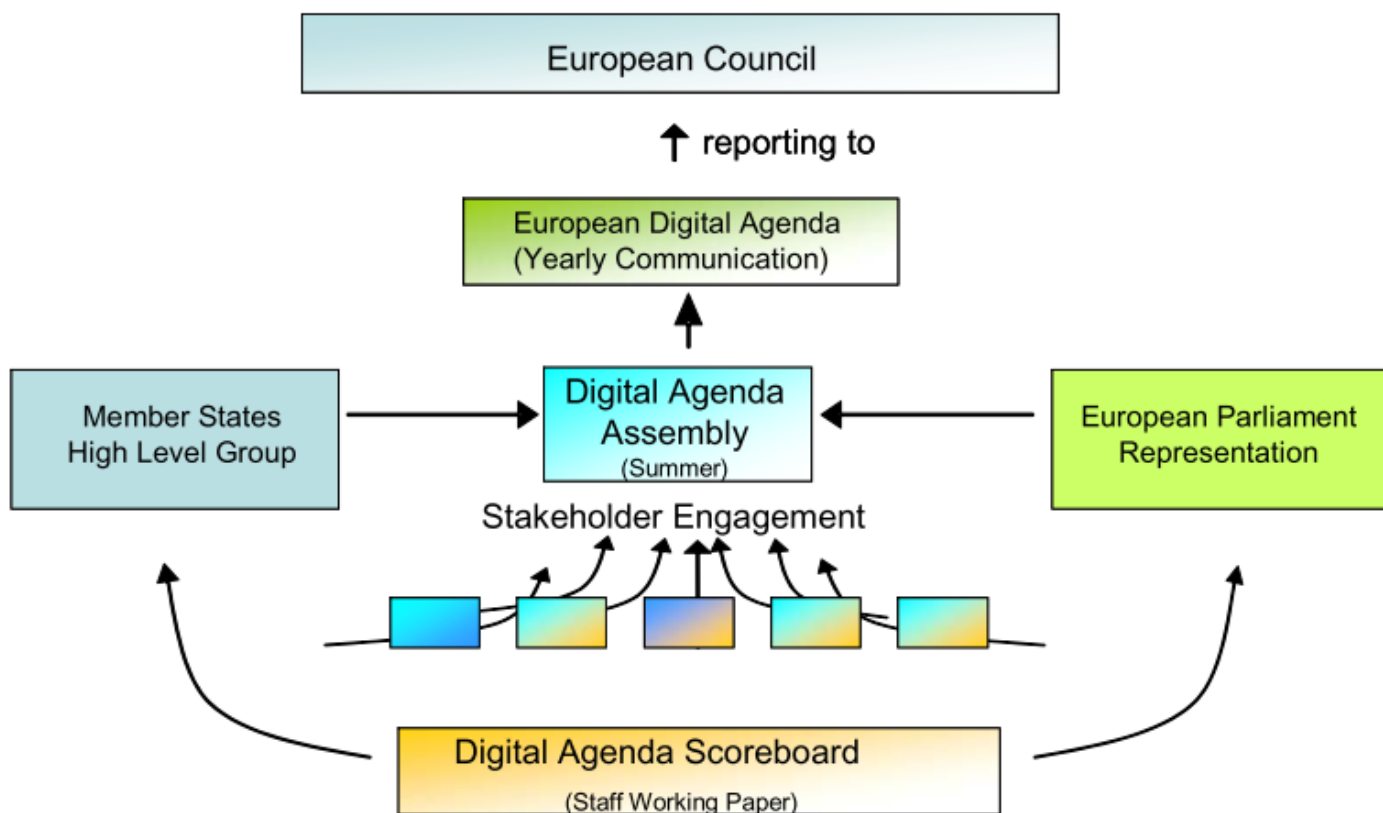
Uvolnění potenciálu ICT ve prospěch společnosti

Je třeba investovat do důmyslného využívání technologií a zpracování informací, abychom našli řešení, jež povedou ke snížení spotřeby energie, k podpoře stárnoucí populace, k posílení postavení pacientů a zlepšení přístupu osob s postižením k digitálním nástrojům. Jedním z cílů je to, aby pacienti měli do roku 2015 kdekoli v EU přístup ke své zdravotní dokumentaci v elektronické podobě. Program také podpoří technologie ICT zaměřené na úsporu energií, jako je technologie osvětlení na bázi elektroluminiscenčních diod (SSL), která spotřebuje o 70 % méně energie než běžné osvětlovací systémy.

Využití digitální strategie pro Evropu

Nejtěžším úkolem je zajistit, aby opatření nutná k uskutečnění uvedených cílů byla rychle přijata a provedena. Někteří eurokomisaři budou spolupracovat s orgány EU a zúčastněnými stranami, aby byla digitální strategie úspěšně realizována.

Iniciativa EU Digitální agenda

Informační politika v ČR

První pokusy o komplexní řešení

- Do poloviny 90. let v ČR neexistovala ucelená koncepce státní politiky v oblasti informačních systémů.
- První pokus o zřízení instituce, mající za úkol naplánovat a vybudovat Státní informační systém (SIS) v České republice nastal 1. listopadu 1996. Vznikl Úřad pro státní informační systém (ÚSIS).
- ÚSIS byl ustanoven zákonem č. 272/1996 Sb., ten převzal kompetence v oblasti budování SIS od bývalého Ministerstva hospodářství ČR a Úřadu vlády ČR. Problém byl v tom, že zákon nevymezoval úřadu konkrétní kompetence.
- Příslušný zákon, který měl ÚSISu kompetence přiřknout, nebyl v poslanecké sněmovně schválen a tak nikdo nevěděl, ani úřad sám, co má vlastně dělat.
- Situace se vyřešila až schválením zákona č. 365/2000 Sb. o informačních systémech veřejné správy. Zřejmě proto, aby byla změna viditelná a demonstrovala vůli hnout s věcí kupředu, byl Ústav pro státní informační systém později přejmenován na Ústav pro veřejné informační systémy.
- První dokument, který ÚSIS vytvořil byla "Informační politika ČR: základy strategie". Byla to spíše studie o významu informačních technologií, která měla přesvědčit politiky, aby začali konat. Tehdejší Tošovského vláda se s dokumentem obeznámila, k žádné akci ji to však neinspirovalo.
- Později Tošovského tým schválil stručnější verzi nazvanou "Základní teze rozvoje informačních systémů veřejné správy“

Státní informační politika - cesta k informační společnosti

- V říjnu 1998 se vláda usnesla na sestavení Rady pro státní informační politiku, která spolu s ÚSISem předložila koncepci „Státní informační politika – cesta k informační společnosti“.
- Ten byl 1. května 1999 schválen usnesením vlády č. 525
- Spíše deklaratorní charakter.

Koncepce budování informačních systémů veřejné správy

- V roce 1999 vznikla „Koncepce budování informačních systémů veřejné správy“ (dále již jen „Koncepce“). Koncepce navazovala na obsah dvou vládních dokumentů: na „Koncepci reformy veřejné správy“ a na koncepci „Státní informační politika“.
- Koncepce byla vytvořena v době velkého rozmachu ICT, řada veřejných institucí informační technologie a systémy zaváděla, chyběla však koordinace. Úřady chápaly ICT jako prostředek k uchovávání dat, nikoliv jako prostředek služby občanům.
- Dalším problémem byla absence závazných pravidel pro spolupráci mezi jednotlivými subjekty ve sdílení a výměně dat. Jednoduše řečeno, chybělo jednoznačné řízení.
- Následkem je dnes existence stovek neprovázaných rejstříků, seznamů a databází, které obsahují duplicitní údaje. Tuto neutěšenou situaci měla vyřešit Koncepce budování informačních systémů.
- Cílem Koncepce bylo zvýšení efektivity a autority veřejné správy, posílení důvěry občanů ve veřejnou správu a zvýšení transparentnosti a rozvoje ekonomického prostředí. Jaká byla realita posuďte sami.

Vznik ministerstva informatiky

- Ministerstvo informatiky bylo zřízeno k 1.1.2003 jako ústřední orgán státní správy pro informační a komunikační technologie, telekomunikace a poštovní služby a přešly na něj kompetence Úřadu pro veřejné informační systémy, úseku spojů Ministerstva dopravy a spojů a kompetence v oblasti elektronického podpisu Úřadu pro ochranu osobních údajů.
- Záměrem vlády bylo dostat pod jednu střechu dvě oblasti, které jsou základními kameny budování informační společnosti - informační systémy a telekomunikace. Zatímco informační systémy jako celek nebyly dříve v působnosti žádného ministerstva, telekomunikace patřily společně s poštovními službami do resortu dopravy a spojů, kde tvořily druhou z poněkud nesourodých náplní činnosti tohoto ministerstva.
- Do působnosti ministerstva byla zahrnuta i problematika elektronického podpisu; převedená z Úřadu pro ochranu osobních údajů.

Informační politika ČR v kontextu lisabonské strategie

- Na lisabonském summitu v březnu 2000 schválila Evropská rada strategický cíl přeměny Evropské unie do roku 2010 v nejkonkurenceschopnější a nejdynamičtější znalostní ekonomiku schopnou udržitelného růstu, s více a lepšími pracovními místy a s posílenou sociální soudržností. Podpora budování informační společnosti je přitom chápána jako jeden ze stěžejních kroků pro dosažení těchto cílů.
- Následně byly vypracovány ambiciózní strategie a akční plány pro rozvoj evropské informační společnosti:
 - Akční plán členských zemí eEurope 2002,
 - Akční plán kandidátských zemí eEurope+ 2003,
 - Akční plán členských zemí eEurope 2005.
- Česká republika se v roce 2001 připojila k akčnímu plánu eEurope+ 2003, společnému závazku kandidátských států EU v oblasti rozvoje informační společnosti, který vznikl jako reakce na akční plán členských států EU eEurope 2002. V následujícím období se Česká republika soustředila na naplňování cílů Akčního plánu eEurope 2005.

Státní informační a komunikační politika - eČesko 2006

- V souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie se vláda rozhodla předložit novou strategii ISVS. Byla pojmenována Státní informační politika eČesko 2006 (usnesení č.265 Vlády ČR ze dne 24. března 2004).
- Podobně jako Koncepce z roku 1999, kladl si tento dokument za cíl sjednotit postup v budování SIS. Druhým cílem bylo vytvořit systém schopný konkurovat Evropě. Bylo třeba se připravit na otevření trhu.
- **Hlavní cíle eČeska 2006:**
 - budování moderních a bezpečných služeb veřejné správy dostupných on-line,
 - pokračování liberalizace sektoru elektronických komunikací s cílem zajistit efektivní konkurenční prostředí, které povede ke snížení cen služeb a podpoře investic,
 - podporu rozšíření vysokorychlostního přístupu k internetu a zajištění jeho dostupnosti pro všechny skupiny obyvatelstva,
 - pokračování legislativního zakotvení informační společnosti tam, kde je to vhodné,
 - podporu zvyšování počítačové gramotnosti obyvatelstva,
 - podporu rozvoje elektronického podnikání vytvářením vhodných technologicky neutrálních podmínek.

Legislativa 1999 - 2007

- **Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím**
- Zákon byl novelizován zákony č. 101/2000 Sb., č. 159/2000 Sb., č. 39/2001 Sb., zákonem č. 413/2005 Sb, č. 61/2006 Sb. a zákonem č. 110/2007 Sb. Zákon ukládá povinnost poskytovat informace státním orgánům, územním samosprávným celkům, jejich orgánům a veřejným institucím. Zákon rovněž upravuje, jakým způsobem, kdy, komu a za jakých okolností jsou výše zmíněné subjekty povinny informace poskytnout.
- **Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů**
- Jako ústřední správní úřad pro tvorbu a rozvoj informačních systémů veřejné správy stanovil zákon č. 365/2000 Sb. Ministerstvo informatiky ČR, po jeho zrušení, s účinností od 1. 6. 2007, Ministerstvo vnitra ČR.
- Jednoduše: zákon je určen k zefektivnění fungování státní správy, k čemuž mají sloužit informační technologie. Zákon dále upravuje provoz Portálu veřejné správy, výstupy z ISVS, pravidla pro akreditaci a pověřování atestačních středisek k provádění atestací, základní pravidla udělování atestů a fungování atestačních středisek.
- **Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu**
- Zákon o elektronickém podpisu vymezuje, pojem elektronického podpisu jeho druhy, včetně zaručeného a uznávaného elektronického podpisu. Vedle elektronického podpisu je upravena i elektronická značka a časové razítko. Zákon dále upravuje podmínky pro vydávání jednotlivých druhů elektronického podpisu a v souvislosti s tím postavení poskytovatelů certifikačních služeb.
- Zákon č. 227/2000 Sb., definuje obecně elektronický podpis jako „údaje v elektronické podobě, které jsou připojené k datové zprávě nebo jsou s ní logicky spojené a které slouží jako metoda k jednoznačnému ověření identity podepsané osoby ve vztahu k datové zprávě.“
- Zaručeným elektronickým podpisem se pak rozumí e-podpis, jenž splňuje následující podmínky:
 - je jednoznačně spojen s podepisující osobou
 - umožňuje identifikaci podepisující osoby ve vztahu k datové zprávě
 - byl vytvořen a připojen k datové zprávě pomocí prostředků, které podepisující osoba může udržet pod svou výhradní kontrolou
 - je k datové zprávě, ke které se vztahuje, připojen takovým způsobem, že je možno zjistit jakoukoliv následnou změnu dat
- Zvláštním druhem zaručeného elektrického podpisu, používaného v oblasti orgánů veřejné správy, je uznávaný elektronický podpis, založený na kvalifikovaném certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb.

Zánik ministerstva informatiky

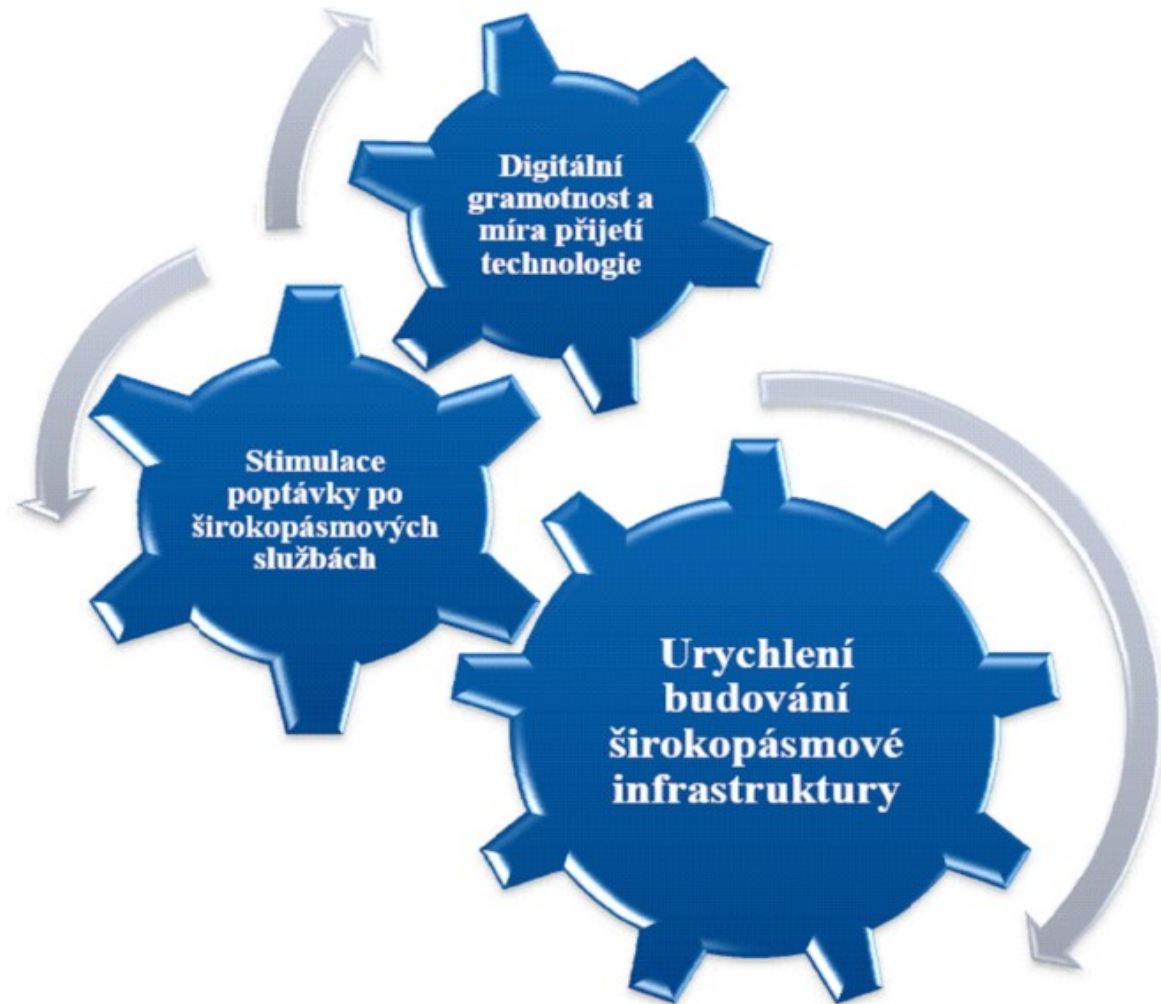
- Ministerstvo informatiky ukončilo svou činnost jako samostatný resort dne 31. května 2007. Od 1. června 2007 byly jeho agendy převedeny na Ministerstvo vnitra, Ministerstvo průmyslu a obchodu a Ministerstvo pro místní rozvoj.
- Zrušení činnosti Ministerstva informatiky a převedení jeho činností pod zmíněné resorty má za cíl lépe prosazovat nové změny v oblasti elektronizace veřejné správy, telekomunikací a pošty.
- Ministerstvo vnitra přebírá po Ministerstvu informatiky především oblast elektronizace veřejné správy, resp. projekty e-Governmentu. Ministerstvo vnitra bude také nadále spravovat webové stránky Ministerstva informatiky spolu s frekventovaně navštěvovaným portálem veřejné správy www.portal.gov.cz.
- Oblast elektronizace veřejné správy má nově na starosti sekce informatiky, v které nově vznikají odbor projektů e-Governmentu, odbor koncepce a koordinace informačních systémů veřejné správy a odbor rozvoje a provozu komunikační infrastruktury veřejné správy.
- Koordinační roli má **Rada vlády pro informační společnost**.

Nová strategie: Digitální Česko

- Dne 19. ledna 2011 vláda ČR usnesením č. 50 schválila Státní politiku v elektronických komunikacích - Digitální Česko. Prioritou této politiky je podpořit přístup obyvatel České republiky k vysokorychlostnímu internetu s hlavním cílem snížit tzv. "digitální propast" mezi venkovskými sídly a městy.
- Dokument hodnotí současný stav dostupnosti a rozvoje elektronických komunikací v České republice s největším potenciálem růstu a navrhuje potřebné nástroje pro splnění reálných cílů, které by zajistily přiměřenou podporu ekonomického a sociálního rozvoje české společnosti v rámci prosazujících se globalizačních trendů.

Nová strategie: Digitální Česko

Hlavní síly rozvoje
vysokorychlostního
přístupu

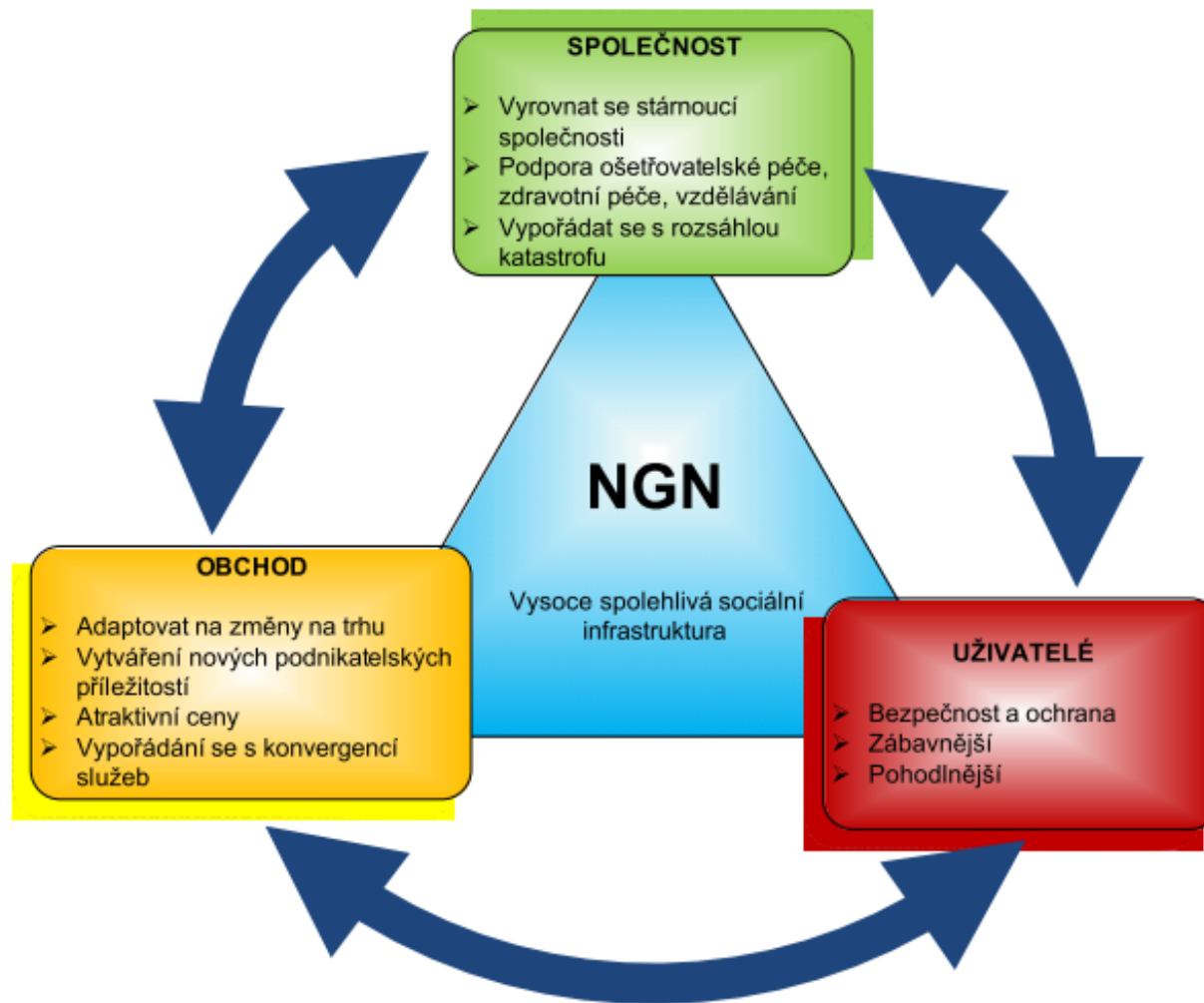

Digitální Česko: Cíle

- A. Redukovat „digitální propast“ v oblasti přístupu k vysokorychlostnímu internetu mezi venkovskými sídly a městy. K naplnění tohoto cíle je zapotřebí:
1. Zajistit do roku 2013 dostupnost služby přístupu k vysokorychlostnímu internetu ve všech obydlených lokalitách ČR s minimální přenosovou rychlostí alespoň 2 Mbit/s (download) a ve městech alespoň 10 Mbit/s.
 2. Zajistit do roku 2015 dostupnost služby přístupu k vysokorychlostnímu internetu ve venkovských sídlech přenosovou rychlostí, která bude alespoň na úrovni 50% průměrné rychlosti dosahované ve městech. Přitom 30% domácností a firem ve městech by mělo mít dostupnost k přípojkám s přenosovou rychlostí alespoň 30 Mbit/s.

Nová strategie: Digitální Česko

Vliv sítí nové generace (NGN) na společnost

Digitální Česko: Nástroje

1. Zřízení registru pasivní infrastruktury
2. Digitální dividenda – stanovení podmínek v přidělech rádiových kmitočtů
3. Sjednocení aplikační praxe některých ustanovení zákona o elektronických komunikacích a stavebního zákona
4. Snížení poplatků za využívání kmitočtů podle přenosové kapacity
5. Zřídit a zprovoznit informační portál www.digitalnicesko.cz
6. Výběr orgánu pro dohled nad naplňováním státní politiky
7. Finanční mechanismy – SF EU, EIB...
8. Implementace IPv6/DNSSEC

Strategie Smart Administration (SA)

Strategie SA schválena **Usnesením vlády ČR č. 757**, ze dne 11. 7. 2007.

Základní finanční zdroje pro realizaci Strategie SA: **IOP** a **OP LZZ**.

V současné době probíhá revize Strategie SA.

Příloha ke Strategii SA:

- Usnesení vlády ČR ze dne 14. 5. 2008 č. 536, kterým vláda schválila Strategické projekty pro čerpání prostředků ze SF EU v rámci SA.

eGovernment, Smart Administration (SA)

- **eGovernment** – elektronizace veřejné správy (zefektivnění veřejné správy tak, aby její výkon byl rychlejší, levnější a k cílovému uživateli vlídnější).
- **Smart Administration** – Efektivní veřejná správa a veřejné služby.

Cíle eGov a SA:

- **Transformace a zjednodušení procesů používaných ve veřejné správě** (využití moderních komunikačních a informačních technologií).
- **Využití komunikačních technologií umožní vytvořit zcela nové portfolio služeb veřejné správy**, zjednoduší komunikaci občanů, firem s veřejnou správou i mezi subjekty veřejné správy navzájem.

eGON

Představuje komplexní projekt elektronizace veřejné správy, jehož hlavním cílem je usnadnění života občanům a zvýšení efektivity veřejné správy díky důmyslnému využití IT.

- Prsty: **Czech POINT** – soustava snadno dostupných kontaktních míst.
- Oběhová soustava: **KIVS** – Komunikační infrastruktura veřejné správy zajišťující bezpečný přenos dat.
- Srdce: **Zákon o eGovernmentu** – zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi č. 300/2008 Sb.
- Mozek: **Základní registry veřejné správy** – bezpečné a aktuální databáze dat o občanech a státních i nestátních subjektech.

+ Portál veřejné správy

Zákon o eGovernmentu

Zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů byl vyhlášen ve Sbírce zákonů 19.8.2008 jako **zákon č. 300/2008 Sb.** Tento zákon, někdy též nazývaný zákon o eGovernmentu nebo eGovernment Act, nabyl účinnosti od 1. července 2009.

Cílem zákona o eGovernmentu je vytvoření optimálních podmínek pro elektronickou komunikaci mezi úřady a občany i mezi úřady samotnými. Rovněž se jím umožní vedení elektronických spisů ve správních řízeních.

Klíčový institut pro provádění elektronických úkonů, tedy pro komunikaci s orgány veřejné moci, představují **datové schránky**, jejichž informační systém zabezpečuje doručení úředních zpráv v elektronické podobě. Druhým klíčovým prvkem zákona o elektronických úkonech je **autorizovaná konverze dokumentů**, tedy převedení dokumentu v listinné podobě do dokumentu obsaženého v datové zprávě nebo převedení dokumentu obsaženého v datové zprávě do listinného a zároveň ověření shody jejich obsahu a připojení ověřovací doložky.

Registry veřejné správy

Zaznamenané informace, které má orgán veřejné správy k dispozici, v elektronické formě v informačních systémech veřejné správy, resp. v registrech veřejné správy, musí být správné, aktuální, úplné, spolehlivě vedené, a tedy věrohodné. Proto jsou vytvořeny, zabezpečeny a celou veřejnou správou společně využívány informace v registrech veřejné správy které mají sloužit jako aktuální a hodnověrné referenční informační (datové) zdroje pro jiné registry a ostatní informační systémy veřejné správy, příp. i pro informační systémy mimo veřejnou správu.

Některé často užívané údaje v informačních systémech veřejné správy (ISVS):

- jsou získávány a vedeny duplicitně
- nejsou konzistentní
- mají rozdílnou kvalitu z hlediska přesnosti, aktuálnosti a úplnosti
- používané evidence jsou roztržštěné
- existují problémy s časovou synchronizací aktualizace užívaných údajů
- ISVS nejsou dostatečně integrovány, nespolupracují, a tím nelze zajistit efektivní sdílení dat
- občané jsou často nuceni opakovaně dokládat úřadům různé skutečnosti

Registry veřejné správy

Registr obyvatel - ROB

- základní údaje o občanech a cizincích s povolením k pobytu, mezi tyto údaje patří: jméno a příjmení, datum a místo narození a úmrtí a státní občanství

Registr práv a povinností - RPP

- referenční údaje o působnosti orgánů veřejné moci, mj. oprávnění k přístupu k jednotlivým údajům, informace o změnách provedených v těchto údajích ap.

- slouží jako garance bezpečné správy dat občanů a subjektů vedených v jednotlivých registrech

Registr osob - ROS

-obsahující údaje o právnických osobách, podnikajících fyzických osobách, orgánech veřejné moci i o nekomerčních subjektech, jako jsou občanská sdružení a církve

Registr územní identifikace, adres a nemovitostí - RUIAN

-spravující údaje o základních územních a správních prvcích

CzechPoint

Czech POINT znamená Český Podací Ověřovací a Informační Národní Terminál. Jedná se o kontaktní místo veřejné správy, poskytující občanům zejména ověřené údaje vedené v centrálních registrech, jako jsou rejstřík trestů, obchodní rejstřík nebo registr živnostenského podnikání. Cílem je zejména zrychlit a zpřístupnit služby občanům.

Czech POINTy v současnosti nabízejí:

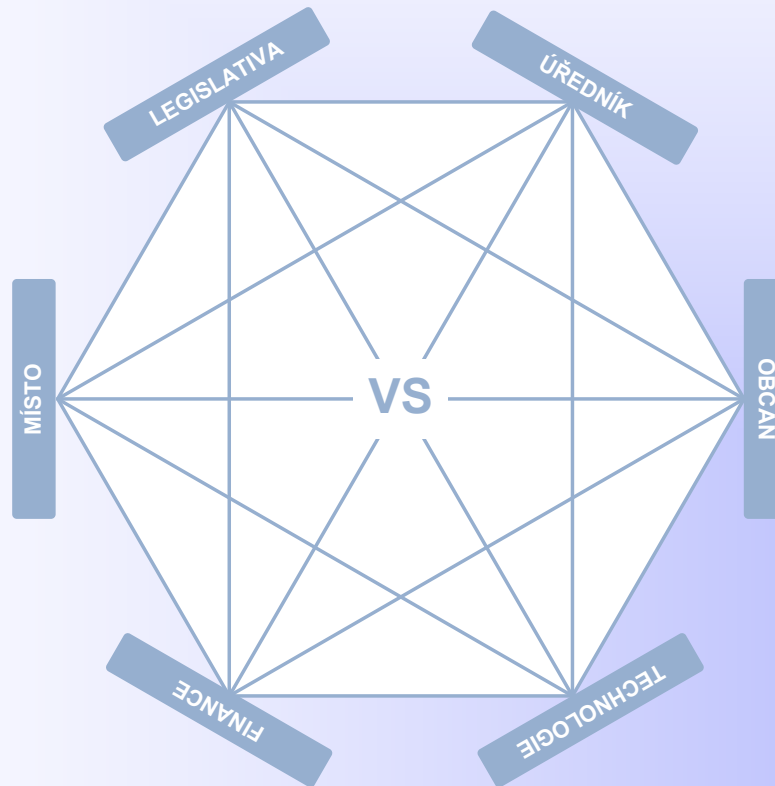
- výpis z katastru nemovitostí
- výpis z obchodního rejstříku
- výpis z živnostenského rejstříku
- výpis z rejstříku trestů
- výpis z bodového hodnocení řidiče
- výpis ze seznamu kvalifikovaných dodavatelů (SKD)
- podání podle živnostenského zákona (§ 72)
- podání do registru účastníků provozu modulu autovraků ISOH
- konverzi dokumentů na žádost z listinné do elektronické formy a naopak
- podání žádosti o zřízení datové schránky

Co je KIVS (dříve KI ISVS)?

- V 90. letech si začaly jednotlivé instituce veřejné správy, nezávisle na sobě, vytvářet vlastní informační systémy. Brzy se ukázalo, že je třeba ISVS propojit. První myšlenkou bylo zrušit stávající IS a vytvořit jednotný systém. Nakonec zvítězil návrh ponechat stávající IS a pouze je upravit tak, aby mohly
- Jde o propojení místních IS jednotlivých institucí čímž by se mělo dosáhnout vytvoření centrální vnitřní sítě VS. Nadstavbu by pak mělo tvořit referenční sdílené a bezpečné rozhraní.
- KIVS, tedy Komunikační Infrastruktura Veřejné Správy, (dříve také nazývána „Intranet veřejné správy“) je jednotný systém technické, síťové, aplikační, bezpečnostní a organizační struktury související s hlasovou i datovou komunikací všech orgánů veřejné moci, ale i dalších subjektů mimo ni.
- e-Government na bezproblémovém KIVSu stojí a padá. Bez kvalitní infrastruktury nikdy nebude možná rychlá a efektivní výměna dat a bez rychlé a efektivní výměny dat bude e-Government k ničemu.
- Vláda 25. 7. 2001 usnesením č. 789 schválila postup, na jehož základě byla 23. 10. 2001 podepsána rámcová smlouva s Český Telecomem, a.s (dnes Telefonica O2) o poskytování služeb komunikační infrastruktury informačních systémů veřejné správy (ISVS).
- Jeden z nejrozsáhlejších komunikačních projektů v historii země měl umožnit do dvou let připojit a vzájemně propojit všechny orgány veřejné správy a současně jim zajistit bezpečnou a ekonomickou komunikaci (datovou i hlasovou), včetně přístupu k informačním zdrojům.

Návaznost SA na Hexagon veřejné správy

Veřejná správa = ucelený systém tvořený šesti základními prvky:

Hexagon veřejné správy (VS)

Šest základních prvků hexagonu veřejné správy:

- **Legislativa** – odstranění administrativní zátěže.
- **Občan** – zapojení veřejnosti do VS, občan = uživatel VS.
- **Peníze** – efektivní řízení nákladů ve VS.
- **Technologie** – usnadnění komunikace občana vůči VS.
- **Úředník** – odborně způsobilá osoba, nekorupční prostředí.
- **Místo působitě** – centrální místa pro styk občana s VS.

Zanedbání funkce jednotlivých částí výrazně deformuje činnost celého systému veřejné správy.

Strukturální fondy Evropské unie (SF EU)

Strukturální fondy Evropské unie = nástroje regionální politiky EU.

Finanční prostředky ze SF EU jsou čerpány v rámci několikaletých cyklů a na základě definování jasných cílů a priorit.

Strukturální fondy:

- Evropský fond pro regionální rozvoj (**ERDF**)
- Evropský sociální fond (**ESF**)

Operační program = základní strategický dokument finanční a technické povahy pro konkrétní tematickou oblast nebo konkrétní region soudržnosti.

Strukturální fondy Evropské unie – IOP, OP LZZ

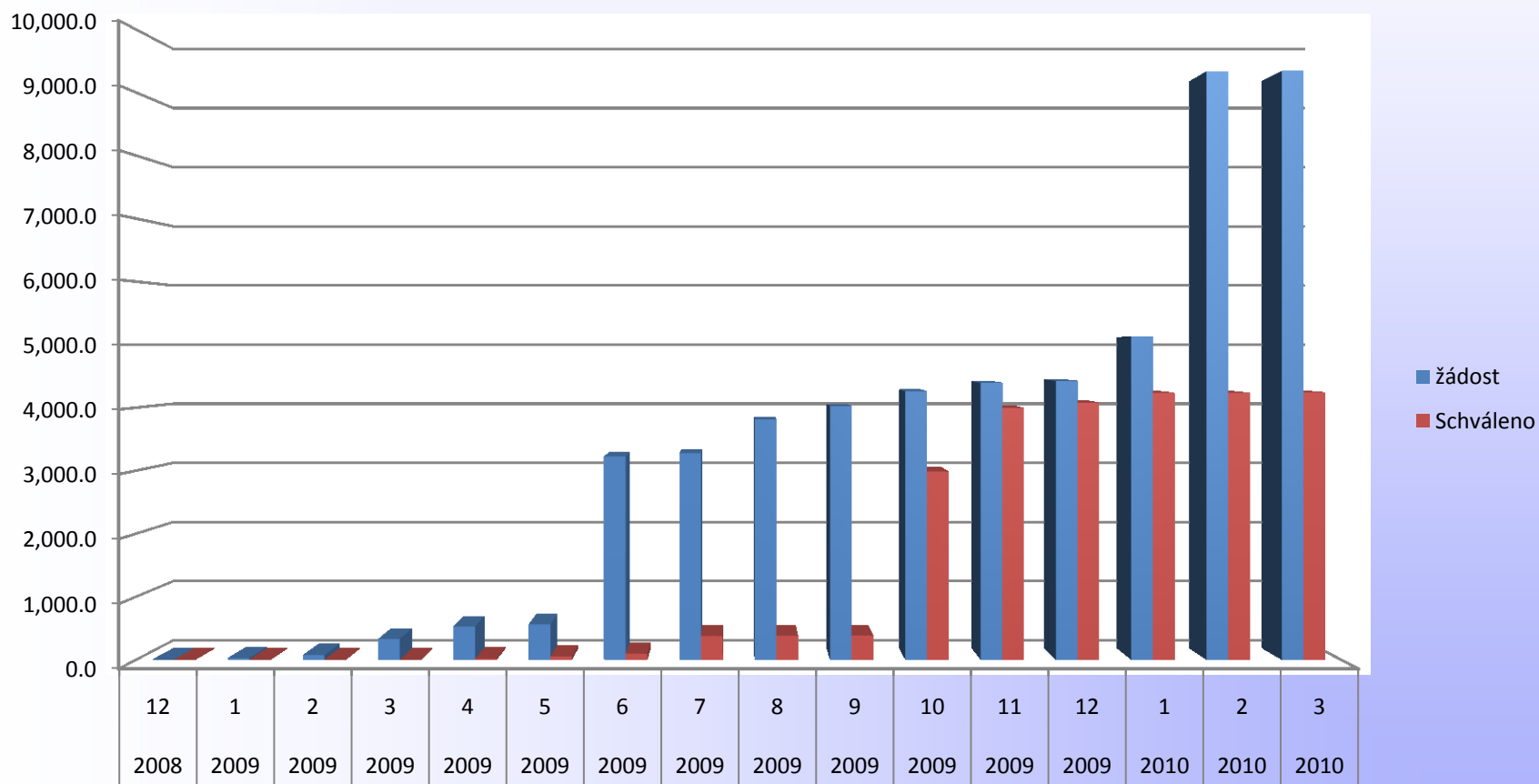
Integrovaný operační program (IOP)

- Je zaměřený na řešení společných regionálních problémů v oblastech infrastruktury pro veřejnou správu, veřejné služby a územní rozvoj.
- Z fondů EU je pro něj vyčleněno 1,58 mld. € (cca 44,75 mld. Kč).

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ)

- Je zaměřený na snižování nezaměstnanosti prostřednictvím aktivní politiky na trhu práce, profesního vzdělávání, dále na začleňování sociálně vyloučených obyvatel zpět do společnosti, zvyšování kvality veřejné správy a mezinárodní spolupráci v uvedených oblastech.
- Z fondů EU je pro něj vyčleněno 1,83 mld. € (cca 51,71 mld. Kč).

IOP – poměr podaných / schválených žádostí

OP LZZ – poměr podaných / schválených žádostí

